

De Rekenkamercommissie

Een vooronderzoek naar het subsidiebeleid

2018

Het vooronderzoek richt zich op de inzet van het subsidie-instrument in het algemeen en betreft dus in beginsel alle terreinen van gemeentelijk beleid. Met het onderzoek wil de rekenkamercommissie voor de raad inzichtelijk maken op welke wijze en in hoeverre de gemeente Zoetermeer ervoor zorgt dat de subsidies die zij verstrekt doeltreffend en doelmatig zijn. Leidraad bij het onderzoek is een rapport van de Rekenkamer Den Haag, Eerlijk delen (augustus 2017). Na vernieuwing van het subsidiekader wil de rekenkamercommissie in 2019/20 een onderzoek doen naar het subsidiebeleid.

Bladwijzeroverzicht

- 1 Aanbiedingsbrief
- 2 Bestuurlijke nota
- 3 Bestuurlijke reactie

Aanbiedingsbrief

Aan

De leden van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders

Datum

12 september 2018

Van

De rekenkamercommissie

Bijlagen

1

Onderwerp

Onderzoeksrapport 'vooronderzoek subsidiebeleid'

Geachte raads- en collegeleden,

De rekenkamercommissie biedt u hierbij haar onderzoeksrapport 'vooronderzoek subsidiebeleid' aan.

Dit rapport is ambtelijk geverifieerd. Vervolgens heeft de rekenkamercommissie conclusies en aanbevelingen opgesteld. Het rapport is voorzien van een bijlage waarin de conclusies en aanbevelingen zijn weergegeven van eerdere onderzoeken van de rekenkamercommissie naar subsidies.

Conform de mogelijkheid die Artikel 10 lid 12 van de verordening op de rekenkamercommissie hiertoe biedt, legt de rekenkamercommissie dit rapport gelijktijdig aan de raad en het college voor. Het college wordt verzocht om binnen de gebruikelijke termijn van 4 weken een bestuurlijke reactie op het rapport te geven via rekenkamercommissie@zoetermeer.nl. Het advies aan de raad is om dit vooronderzoek niet te behandelen voordat de bestuurlijke reactie ontvangen is.

De voorzitter van de rekenkamercommissie,

Marko Bos

Bestuurlijke nota

Bestuurlijke nota

Vooronderzoek subsidiebeleid

September 2018

Bestuurlijke nota vooronderzoek subsidiebeleid

Inleiding

In haar Jaarplan 2018 heeft de rekenkamercommissie zich – op suggestie van de auditwerkgroep – voorgenomen een onderzoek te doen naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en doorzichtigheid van (het gemeentelijke beleid ten aanzien van) subsidies. Subsidies zijn eerder onderwerp geweest van onderzoeken van de rekenkamercommissie: zie met name de rapporten over welzijnssubsidies (2012), ondersteuning van verenigingssport (2013) en cultuurbeleid (2016). De aanbevelingen die de rekenkamercommissie op basis van deze drie onderzoeken heeft geformuleerd, zijn weergegeven in bijlage 1.

Het voorgenomen onderzoek gaat zich richten op de inzet van het subsidie-instrument in het algemeen en betreft dus in beginsel alle terreinen van gemeentelijk beleid. Met het onderzoek wil de rekenkamercommissie voor de raad inzichtelijk maken op welke wijze en in hoeverre de gemeente Zoetermeer ervoor zorgt dat de subsidies die zij verstrekt doeltreffend en doelmatig zijn. Leidraad bij het onderzoek is een recent rapport van de Rekenkamer Den Haag, *Eerlijk delen* (augustus 2017).

In samenwerking met de senior regisseur subsidies van de gemeente Zoetermeer heeft de rekenkamercommissie in het voorjaar 2018 een vooronderzoek uitgevoerd. Daarbij kwam naar voren dat de ambtelijke organisatie kennis heeft genomen van het rapport *Eerlijk Delen* van de Rekenkamer Den Haag en in de aanbevelingen van dit rapport belangrijke aanknopingspunten ziet voor modernisering van het stelsel van subsidieverstrekingen. In dat verband is van belang dat de gemeente werkt aan een Afwegingskader Subsidie en Inkoop (als afgeleide van het bovengenoemde Afwegingskader Taakuitvoering Zoetermeer). Dit kader moet nog worden vastgelegd.

Tegen deze achtergrond wil de rekenkamercommissie in dit stadium volstaan met het formuleren van enige conclusies en aanbevelingen voor de vernieuwing van het subsidiekader. Zij wil het onderzoek naar het subsidiebeleid van de gemeente Zoetermeer in 2019/20 doen uitvoeren, nadat bovenbedoelde vernieuwing van het subsidiekader is doorgevoerd. Dan kan ook worden getoetst welke uitvoering het college heeft gegeven aan een raadsbesluit dat op basis van de aanbevelingen van dit vooronderzoek kan worden genomen.

Stappen in proces van subsidieverstreking

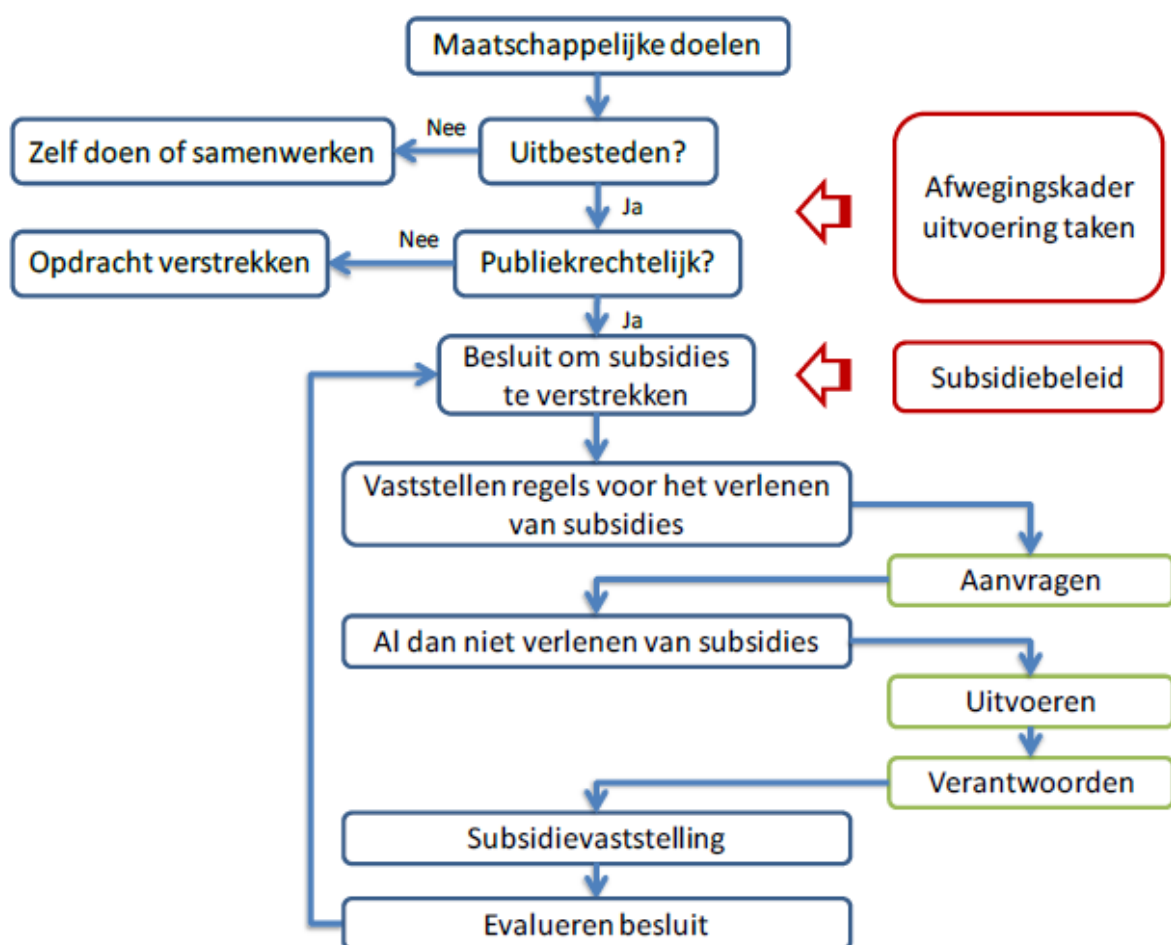
Het verstrekken van een subsidie is één van de instrumenten waarmee de gemeente maatschappelijke doelstellingen kan (helpen) realiseren. Alternatieven zijn dat de gemeente de taken zelf uitvoert – mogelijk in samenwerking met derden – of uitbesteedt via een opdracht.

De eerste stap in de besluitvorming is dus om te bepalen of voor een bepaalde taak het subsidie-instrument wordt ingezet. Als daarvoor gekozen wordt, is het zaak dat de gemeente nader omschrijft voor welke activiteiten de subsidie kan worden verleend en aan welke voorwaarden moet worden voldaan. Aanvragen moeten worden beoordeeld; het subsidiebedrag moet worden bepaald.

Na uitvoering en verantwoording volgt de definitieve vaststelling van de hoogte van de subsidie. Een evaluatie van de mate waarin de beoogde doelstellingen door de subsidie zijn gerealiseerd, maakt het mogelijk om de doelmatigheid en doeltreffendheid van het subsidiebeleid te bewaken en zo mogelijk te versterken.

Het onderstaande schema – dat is ontleend aan het rapport *Eerlijk delen* van de Rekenkamer Den Haag – brengt de verschillende stappen in het proces van subsidieverstrekking overzichtelijk in beeld.

De eerste stappen in dit schema – die de keuze voor een vorm van taakvoering betreffen – heeft de gemeente Zoetermeer op aanbeveling van de rekenkamercommissie¹ in een eigen Afwegingskader Taakuitvoering (maart 2017) uitgewerkt en vastgelegd. In dit vooronderzoek over subsidieverstrekking staan de daaropvolgende stappen centraal.

Bron: Rekenkamer Den Haag, *Eerlijk Delen – Bestuurlijk Rapport en Feitenrapport*, 24 augustus 2017, p. 15. Het schema is opgesteld door de Rekenkamer Den Haag aan de hand van de Algemene wet bestuursrecht en het afwegingskader 'Zelf doen, samen doen of uitbesteden' van de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg.

¹ Rekenkamercommissie Zoetermeer, *Leren van privatiseren*, 2016.

De wettelijke grondslag van het subsidiebeleid

Als basis voor de subsidieverlening door de gemeente geldt de Algemene Subsidieverordening Zoetermeer 2016 (ASV 2016 Zoetermeer, mei 2016). De inhoudelijke programma's en gemeentelijke maatschappelijke opgaven zijn vastgelegd in de Subsidieregeling 2016 Zoetermeer. Bij wijze van actualisering van deze Subsidieregeling stelt het College elk jaar een Subsidiekader vast waarin de prioriteiten en speerpunten van het daaropvolgende subsidiejaar te vinden zijn. In dit vooronderzoek staat het Subsidiekader 2018 centraal. Inmiddels is per 1 juni 2018 het Subsidiekader 2019 in werking getreden.

Daarnaast kent de gemeente nog een aantal bijzondere subsidieregelingen: de subsidieregeling sport als supporter van Zoetermeer; de subsidieregeling onderhoud monumenten Zoetermeer; de bijzondere subsidieregeling Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) 2018; en de verordening investeringssubsidie en gemeentegarantie amateurverenigingen.

Naar aanleiding van het onderzoek Cultuursubsidies (2016) van de rekenkamercommissie heeft het college besloten in de toekomst onderscheid te maken tussen drie typen subsidies: 1. Voor basisinfrastructuur; 2. Voor de middelgrote en kleinere meerjarige initiatieven; 3. Voor de incidentele aanvragen. Bij de aanpassing van de Algemene Subsidieverordening is dit onderscheid niet verwerkt.

Subsidieplafonds en toegekende subsidies

Tabel 1 geeft inzicht van de subsidieplafonds voor 2018 en de toegekende subsidies, uitgesplitst naar de verschillende onderdelen van de programmabegroting. De subsidieplafonds in het Subsidiekader worden, met het oog op het tijdig kunnen aanvragen van jaarsubsidies, in april/mei bepaald op basis van de dan beschikbare informatie en per 1 juni vastgelegd; de uiteindelijke subsidieplafonds worden in november met de programmabegroting vastgesteld. De laatste kolom geeft de stand van de toegekende subsidies weer na vaststelling van het Bestedingsprogramma.

Tabel 1. Subsidieplafond, bijgesteld subsidieplafond en toegekende subsidies (bedragen in euro)

Programma(onderdeel)	Subsidieplafond zoals opgekomen in het Subsidiekader 2018	Subsidieplafond na aanpassing Bestedingsprogramma subsidies 2018	Toegekende subsidies na vaststelling Bestedingsprogramma 2018
1. Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee			
Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan (armoedebeleid)	1.161.915	1.278.205	992.550
Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren en Beperken uitval in het onderwijs	4.198.589	4.430.551	4.413.154
2. Vergroten zelfredzaamheid en participatie			
Bevorderen opgroei-klimaat voor jongeren en Bevorderen zorg op maat voor jongeren	6.054.384	6.343.554	4.572.690 1.765.053
Combinatiefunctionarissen Cultuur	264.110	264.110	262.186
Sportstimulering	24.332	24.332	24.001
Langer zelfstandig wonen, bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden, Meedoen naar vermogen, ongeacht aard van de beperking	5.083.843	8.578.687	8.556.851
Wijkgerichte functie van wijkverpleegkundige	61.000		
Vrijwilligersondersteuning, mantelzorgondersteuning en cliëntondersteuning	2.387.901		
4. Stimuleren vrijetijdsklimaat: cultuur,			

<i>sport, evenementen</i>			
Behouden en versterken breed toegankelijke een aantrekkelijke vrijetijdsvoorziening Cultuur	8.902.224	8.986.602	9.064.096
Bevorderen bruis, levendige stad: cultuur	58.438	67.980	
Bevorderen bruis, levendige stad: sport	9.514	9.514	
Bevorderen bruis, levendige stad: Bevorderen deelname aan sport door bijzondere doelgroepen en stimuleren maatschappelijke activiteiten door sportverenigingen	55.000	55.000	
Totaal	28.261.250	30.038.535	29.650.581

Bron: Subsidiekader 2018 en bestedingsprogramma 2018

Het Bestedingsprogramma bevat op een aantal punten naast toezeggingen van subsidies ook reserveringen voor bepaalde beleidsaccenten (bijvoorbeeld om beleidsvernieuwingen te stimuleren).

Dit jaar verstrekt de gemeente rond € 30 miljoen aan subsidies; dat komt overeen met bijna 8 procent van de gemeentebegroting.

De subsidies worden op dit moment per jaar toegekend. Meerjarig toekennen is sinds 2016 wel mogelijk, maar gebeurt in de praktijk nog niet.

Het bestedingsprogramma maakt onderscheid tussen toegezegde subsidies tot en met € 50.000, en toegezegde bijdragen die boven de € 50.000 liggen (zie tabel 2).

Tabel 2. Bestedingsprogramma 2018 (bedragen in euro)

Programma-doelstellingen	Doel	Subsidies tot en met 50.000,-	Subsidies boven 50.000,-	Totaal
1.1	Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren	179.104	3.770.505	3.949.609
1.2	Beperken uitval in het onderwijs	151.382	312.163	463.545
1.6	Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan	69.680	922.870	992.550
2.1	Bevorderen opgroeiklimaat	189.324	4.383.366	4.572.690
2.2	Bevorderen zorg op maat voor jongeren	34.026	1.731.027	1.765.053
2.2	Combinatiefunctionarissen	12.000	250.186	262.186
2.2	Overige bijdrage sportstimulering	24.001	-	24.001
2.3	Langer Zelfstandig wonen	-	515.787	515.787
2.4	Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden	108.593	159.187	267.780
2.5	Meedoen naar vermogen, ongeacht aard van de beperking	809.742	6.963.542	7.773.284
4	Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele- en sportvoorzieningen	164.308	8.899.788	9.064.096
Totaal		1.742.160	27.908.421	29.650.581

Bron: Informatie verkregen vanuit ambtelijk apparaat

Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

1. De gemeente Zoetermeer is bezig met een vernieuwing van het Subsidiekader. Deze moderniseringsslag vormt de gelegenheid om in het subsidiebeleid diverse verbeteringen door te voeren.
2. In het subsidiebeleid is de raad niet kaderstellend, maar volgend. De raad mist inzicht in de keuzes die in het subsidiebeleid worden gemaakt.
3. Het college heeft in 2016 aangekondigd een driedeling te gaan maken in typen subsidies: voor basisinfrastructuur; voor middelgrote en kleinere meerjarige initiatieven; en voor incidentele aanvragen. Deze driedeling is nog niet tot uitvoering gebracht.
4. De gemeente heeft nog geen zicht op (verkapte) vastgoedsubsidies.

Aanbevelingen

Algemene aanbeveling

De rekenkamercommissie Zoetermeer beveelt aan de vernieuwing van het Subsidiekader goed te benutten voor het doorvoeren van een aantal verbeteringen – waaronder verbeteringen die de rekenkamercommissie in eerdere rapporten over bepaalde onderdelen van het subsidiebeleid heeft aanbevolen. Daarnaast beveelt de rekenkamercommissie aan om goed gebruik te maken van het rapport *Eerlijk Delen* van de Rekenkamer Den Haag.

Aanbevelingen aan de raad

1. Draag het college op om subsidieregelingen en specifieke subsidieverordeningen eenmaal in de vijf jaar te evalueren op doelmatigheid en doeltreffendheid.
2. Vraag het college om in 2019 een door de raad vast te stellen Beleidsnota Subsidies op te stellen waarin het bestaande en het vernieuwde beleid in samenhang worden vastgelegd.

Aanbevelingen aan het college

1. Breng de eerder aangekondigde driedeling aan in typen subsidies en veranker deze driedeling in de Algemene Subsidieverordening.
2. Breng (verkapte) vastgoedsubsidies in kaart.

Tot slot

Aan dit vooronderzoek wil de rekenkamercommissie in 2019/20 een vervolg geven, door een breder en diepgaander onderzoek naar het – dan inmiddels gemoderniseerde – subsidiebeleid uit te (laten) voeren. Een door de gemeente nog vast te stellen Beleidsnota Subsidies zal daarbij een belangrijk onderdeel van het normenkader vormen.

Bijlage 1: Conclusies en aanbevelingen van onderzoeken van de rekenkamercommissie naar subsidies

De conclusies en aanbevelingen in deze bijlage vloeien voort uit drie onderzoeken van de rekenkamercommissie:

- Welzijnssubsidies (2012)
- Ondersteuning verenigingssport (2013)
- Cultuurbeleid (2016)

Per onderzoek wordt de reactie van het college kort weergegeven. Voor de volledige onderzoeksrapportages en collegereacties verwijst de rekenkamercommissie zie:

www.zoetermeer.nl/rekenkamercommissie

Welzijnssubsidies (2012)

Conclusies:

1. Doelmatigheid: Zoetermeer heeft het toezicht op de doelmatige besteding op orde.
2. Doeltreffendheid: Zoetermeer heeft een redelijk omvattend en actueel beleidskader met betrekking tot subsidieverlening.

Aanbevelingen:

1. Scherp het subsidiebeleid aan in de productieve relatie opdrachtgever-opdrachtnemer en ontwikkel bijbehorend instrumentarium.
2. Maak inzichtelijk hoe opdrachten aan maatschappelijke organisaties voortvloeien uit beleid en kunnen bijdragen aan het realiseren van de daarin geformuleerde doelstellingen.
3. Onderzoek de mogelijkheid om de bijdrage van maatschappelijke organisaties aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen te toetsen.
4. Introduceer naast sturen en afrekenen op prestaties het resultaatbegrip in het sturings- en verantwoordingskader voor maatschappelijke organisaties.
5. Zorg dat de gemeente Zoetermeer in haar subsidiebeleid verschillende rolopvattingen kan hanteren. Naast de rol van opdrachtgever is ook de rol van maatschappelijke partner in de context van complexe meervoudige vraagstukken op het sociale domein aan de orde.
6. Investeer in accounthouderschap in de ambtelijke organisatie.

Korte samenvatting reactie college

De door de rekenkamercommissie geformuleerde aanbevelingen sluiten aan bij de ontwikkelingen die zijn ingezet en het college kan zich dan ook vinden in de aanbevelingen van de rekenkamercommissie.

Ondersteuning verenigingssport (2013)

Conclusies:

1. De verenigingen en sportaccommodaties worden niet expliciet genoemd als middel om de sportparticipatie te verhogen. Uit de nota Sport en bewegen wordt niet

duidelijk hoe de doelstelling om de sportdeelname te bevorderen moet worden bereikt.

2. Het verenigingsondersteuningsbeleid wordt vraaggericht vormgegeven. De doelstellingen die in 2016 moeten zijn bereikt staan helder omschreven. Het vraaggerichte verenigingsondersteuningsbeleid staat hiermee op gespannen voet.
3. Doelstellingen en beleidsinstrumenten. De doelstellingen en ingezette beleidsinstrumenten lijken geen directe relatie met elkaar te hebben.
4. Aanleg accommodaties en verschillen dekkingspercentages: De keuzes waarom sommige accommodaties wel, maar andere niet door de gemeente worden aangelegd en de verschillen in dekkingspercentages worden niet (expliciet) afgeleid uit de doelstellingen van het Zoetermeerse sportbeleid.
5. Er zijn grote verschillen in de gemeentelijke ondersteuning van verschillende sporten. De teamsporten in de openlucht worden fors ondersteund door middel van indirecte subsidie, terwijl andere sporten veel minder of zelfs niet ondersteund worden door de gemeente.
6. De kosten voor de niet commercieel geëxploiteerde sporten zijn voor de deelnemers enigszins vergelijkbaar door de wijze waarop de gemeente de verenigingsondersteuning vorm geeft. Uit tabel 5.1 van het rapport valt af te leiden dat het totaalbedrag aan contributie en aanvullende sporten voor deelnemers voor de verschillende takken van sport redelijk vergelijkbaar is.

Aanbevelingen

1. Geef aan welke acties ondernomen worden om de doelstellingen te bereiken en koppel de voortgang jaarlijks terug aan de raad.
2. Bied verenigingsondersteuning actief aan vanuit de geformuleerde doelstellingen en toets ontvangen aanvragen van verenigingen aan deze doelstellingen.
3. Beschrijf het accommodatiebeleid.

Korte samenvatting reactie college

Het college neemt de aanbevelingen over, alleen zal het college niet jaarlijks terugkoppelen aan de raad maar tweejaarlijks evalueren.

Cultuurbeleid (2016)

Conclusies

1. Tot de vaststelling van de Toekomstagenda Cultuur 2015-2018 had de gemeente Zoetermeer geen expliciet samenhangend cultuurbeleid. Uit diverse documenten laat zich een cultuurbeleid reconstrueren. Dat bood geen zicht op de maatschappelijke opgaven. Het huidige college brengt daar verandering in. Met het nieuwe beleidskader (dat deels nog ontwikkeld moet worden) is er sprake van een resultaatgericht beleid en is het zicht op de opgaven aanwezig.
2. Culturele partners hebben het gebrek aan expliciet cultuurbeleid als een belemmering ervaren.
3. De Toekomstagenda Cultuur 2015-2018 beoogt effecten die nog onvoldoende concreet en evalueerbaar zijn. Zij is ook niet SMART. De raad is hier, anders dan bij de overkoepelende Nota Vrije Tijd, onvoldoende alert op geweest.
4. De ondersteuning van de culturele initiatieven en verenigingen heeft tot nu toe alleen plaatsgevonden door het toekennen van subsidies en het beschikbaar stellen van vastgoed. De inzet van deze instrumenten was vrijwel altijd historisch gegroeid en

subsidies waren jaarlijks even hoog, ongeacht de ideeën waar men mee kwam. Er was geen duidelijke koppeling tussen de hoogte van subsidie en de bijdrage van de organisatie aan door de gemeente beoogde effecten. Met het nieuwe cultuurbeleid lijkt, volgens belanghebbenden, de nadruk nu al meer te liggen op hoe activiteiten bijdragen aan de doelen van de gemeente.

5. De éénjarige subsidieafspraken belemmeren het voeren van meerjarig beleid en er is geen zicht op mogelijkheden voor andere vormen van subsidie bij initiatieven die ook andere beleidsterreinen raken. Dit maakt het lastig om beleidsdoelen die meerdere jaren lopen of ook (deels) op andere terreinen liggen, zoals bijvoorbeeld welzijn en participatie, goed ten uitvoer te brengen, omdat geen zicht is op hoe lang men subsidie ontvangt en of er ook subsidie aangevraagd kan worden voor dat deel dat een ander beleidsterrein betreft.
6. Sinds de invoering van het nieuwe cultuurbeleid verloopt de samenwerking tussen gemeente en culturele instellingen beter. De gemeente wil graag meer faciliteren en stimuleren, maar dat lukt nog niet altijd goed.
7. De gemeente zet inmiddels een breder instrumentarium in om de cultuurdoelen te bereiken (o.a. Cultuurfonds en het Cultuurplatform).
8. De maatschappelijke effecten van het cultuurbeleid worden niet gemeten. Er is wel zicht op de uitvoeringsprestaties, zoals rapportcijfers en bezoekersaantallen. De gemeente start met een pilot bij het project van de bibliotheek gericht op taalachterstanden voor het meten van de outcome.
9. In de periode tot de vaststelling van de Toekomstagenda is het voor de raad onmogelijk geweest om op adequate wijze te sturen en te controleren.

Aanbevelingen

Aanbevelingen aan de raad:

1. Maak de Beleidsagenda Cultuur 2015-2018 SMART. Zorg voor concrete doelen met meetbare effectindicatoren, die waar nodig bijsturing mogelijk maken.
2. Werk in de uitvoering bewust aan een meer stimulerende en faciliterende dan regulerende rol.
3. Stimuleer samenwerking van culturele organisaties, zowel programmatisch als in de organisatie en de bedrijfsvoering (win-win).

Aanbevelingen aan het college:

1. Herijk het subsidie-instrumentarium, zodat het dienstbaar wordt aan de gestelde beleidsdoelen. Neem daarbij de kritiek van de gesubsidieerde partners ter harte (pleidooi voor meerjarige afspraken, maar ook bijvoorbeeld het smeden van verbinding tussen cultuur en leefbaarheid in de wijken).
2. Ga na of er sprake is van ongewenste/verkapte vastgoedsubsidies.
3. Betrek bij de inzet van het Cultuurfonds de verhouding met andere ondersteunende budgetten van de gemeente (integraal beleid).

Korte samenvatting reactie college

Het college deelt de conclusies van de rekenkamercommissie en neemt de aanbevelingen over. Hierbij geeft het college aan in de toekomst een onderscheid te zullen maken tussen de drie type subsidies: 1) basis infrastructuur, 2) de middelgrote en kleinere meerjarige initiatieven en 3) de incidentele aanvragen. Ieder type subsidie kent zijn eigen dynamiek, doelen en effecten. Op basis van die doelen en effecten zal het college de subsidies herijken.

Bestuurlijke reactie

gemeente

Zoetermeer

Retouradres Postbus 15, 2700 AA Zoetermeer

Aan

Rekenkamercommissie Zoetermeer
T.a.v. de heer M. Bos
Postbus 15
2700 AA ZOETERMEER

Bezoekadressen

Engelandlaan 502
2711 EB Zoetermeer
Stadhuisplein 1
2711 EC Zoetermeer

Postadres

Postbus 15
2700 AA Zoetermeer

Telefoon 14 079
www.zoetermeer.nl

Datum

14 NOV. 2018
Uw kenmerk

Ons kenmerk
SL/2018/3067

Bijlagen:
1

Onderwerp: Reactie van het college op de aanbevelingen en conclusies van het vooronderzoek van de rekenkamercommissie betreffende het subsidiebeleid

Geachte heer Bos,

Hierbij ontvangt u de reactie van het college op de aanbevelingen en conclusies van het vooronderzoek naar het subsidiebeleid.

Inleidend

In haar Jaarplan 2018 heeft de rekenkamercommissie aangekondigd een onderzoek te doen naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en doorzichtigheid van het gemeentelijke beleid ten aanzien van subsidies. Subsidies zijn eerder onderwerp geweest van onderzoeken van de rekenkamercommissie: zie met name de rapporten over welzijnssubsidies (2012), ondersteuning van verenigingssport (2013) en cultuurbeleid (2016). Met het onderzoek wil de rekenkamercommissie voor de raad inzichtelijk maken op welke wijze en in hoeverre de gemeente Zoetermeer ervoor zorgt dat de subsidies die zij verstrekt doeltreffend en doelmatig zijn.

In het voorjaar 2018 is een vooronderzoek door de rekenkamercommissie uitgevoerd. Daarbij kwam naar voren dat de ambtelijke organisatie kennis heeft genomen van het rapport *Eerlijk Delen* van de Rekenkamer Den Haag en in de aanbevelingen van dit rapport belangrijke aanknopingspunten ziet voor modernisering van het stelsel van subsidieverstrekingen. In dat verband is van belang dat de gemeente werkt aan een Afwegingskader Subsidie en Inkoop. Dit kader moet nog worden vastgelegd.

Tegen deze achtergrond volstond de rekenkamercommissie met het formuleren van enige conclusies en aanbevelingen voor de vernieuwing van het subsidiekader. Zij wil het onderzoek naar het subsidiebeleid van de gemeente Zoetermeer in 2019/20 uitvoeren, nadat bovenbedoelde vernieuwing van het subsidiekader is doorgevoerd.

De aanbevelingen van het vooronderzoek

De rekenkamercommissie doet een algemene aanbeveling en nog twee aanvullende aanbevelingen aan het college. Het college onderschrijft de aanbevelingen van de rekenkamercommissie en merkt daarover het volgende nog op.

Zoals al aangegeven vormt het rapport *Eerlijk Delen* een nuttige referentie voor de vernieuwing van ons subsidiekader.

C.c.: P. Martens

Archief exemplaar

Pagina 1 van 2

gemeente

Zoetermeer

De aanbevelingen van de rekenkamercommissie aan het college luiden als volgt:

1. Breng de eerder aangekondigde driedeling aan in typen subsidies en veranker deze driedeling in de Algemene Subsidieverordening.
2. Breng (verkapte) vastgoedsubsidies in kaart.

Met betrekking tot de eerste aanbeveling aan het college merken wij op dat dit een aanbeveling betreft die enkel refereert aan de 'Toekomstagenda cultuur 2015-2018' en niet van toepassing is op het subsidiebeleid dat gaat over andere beleidsterreinen. In de Toekomstagenda cultuur 2015-2018 werd specifiek op het gebied van cultuursubsidies voorgesteld om drie typen voorzieningen te definiëren, te weten; basisvoorzieningen, meerjarenvoorzieningen en incidentele voorzieningen. Deze driedeling is voor wat betreft subsidiering van incidentele voorzieningen al goeddeels gerealiseerd door de oprichting van het Cultuurfonds in 2016. Het kader voor de basis- en meerjarige voorzieningen wordt opgenomen in de Cultuurnota 2019-2021, deze zal naar verwachting medio 2019 aan de raad worden aangeboden.

De tweede aanbeveling betreft het in kaart brengen van de (verkapte) vastgoedsubsidies. Van een vastgoedsubsidie is sprake als een gesubsidieerde instelling de kosten van huur van een accommodatie buiten de subsidiestroom kan houden omdat de huurkosten door de gemeente intern met de afdeling Vastgoed wordt verrekend. Een instelling betaalt dus zelf geen huur, maar de huur wordt wel door de gemeente opgebracht. Bijvoorbeeld in het geval van een buurthuis: voor de huur van het buurthuis wordt door de gemeente aan de wijkvereniging geen huur in rekening gebracht, maar deze wordt door de gemeente intern betaald aan de afdeling Vastgoed.

De vastgoedsubsidies zijn in beeld en het is de intentie om de vorm van subsidiering uiterlijk in 2019 om te zetten naar een vorm van subsidiëring waarbij voor iedereen helder is wat er precies wordt gesubsidieerd door de gemeente. Het gaat op dit moment overigens om een afnemend aantal gevallen (minder dan tien) waarbij de huur intern wordt afgerekend.

Met betrekking tot de aanbevelingen die de rekenkamercommissie aan de gemeenteraad wordt opgemerkt dat de doelmatige en doeltreffende inzet van subsidies in het bijzonder de aandacht van het college heeft. Het gaat immers om de besteding van gemeenschapsgeld.

Burgemeester en wethouders van Zoetermeer,
de secretaris,

B.J.D. Huykman

de burgemeester,

Ch.B. Aptroot